

KURJER POLSKI

wychodzi codziennie o godz. 8 rano.

REDAKCJA I ADMINISTRACJA: ulica Szewska Nr. 7. I piętro.

Przedpłata wynosi:

w Krakowie: miesięcznie 1 złr., 35 cent., kwartalnie 4 złr., półrocznie 8 złr., rocznie 16 złr.

Za odnośnienie do domu dolicza się 15 cent. miesięcznie.

Na prowincji i w całej monarchji Austro-Węgierskiej: miesięcznie 1 złr. 70 cent., kwartalnie 5 złr. półroc. 10 złr., rocznie 20 złr.

Numer pojedynczy 6 cent.

Cena ogłoszeń:

Za wiersz petytowy, lub jego miejsce za pierwszy raz 10 centów, za następne po 5 centów. — Drobne ogłoszenia zwykłym drukiem po 2 cent. od wiersza, tłustym drukiem po 5 cent. od wiersza. Minimum ceny drobnych ogłoszeń 25 cent. — Nadzwyczajne 50 cent.

Adres dla telegramów:

„KURJER” — KRAKÓW.

Rękopisów Redakcja nie zwraca.

Sprawa polska na kongresie pokoju w Rzymie.

Kongresowi pokoju — jak wiadomo przedłożony został za staraniem hr. Władysława Kulczyckiego memoriał w sprawie polskiej. Memoriał zredagowany w języku francuskim obejmuje 20 stronic bitego druku. Na czele znajduje się napis: „Memoriał w sprawie Polski, przedłożony kongresowi pokoju w Rzymie w listopadzie 1891 roku” — W memoriale tym przedstawiono krótki rys dziejów naszych od Unji Lubelskiej, która nie orężem i żelazem, ale sercem i uczuciem, jedynością i zrozumieniem wspólnego interesu, skojarzyła trzy państwa w jedną całość pod hasłem: „wolni z wolnymi, równi z równymi.” Konstytucja 3-go maja — powiada memoriał, przechodząc w dalszym ciągu ważniejsze momenty z dziejów Polski — rozwinięła tę myśl i Polacy nieustannie do dnia dzisiejszego głoszą, jak apostołowie, hasło wolności i równości.

Dalej przedstawia memoriał przesładowanie narodu polskiego od rozbioru do dnia dzisiejszego, a w szczególności w zarobku rosyjskim, gdzie ani mówić, ani nawet modlić się po polsku nie wolno. Rosja zgwałciła i nieustannie gwałci nie tylko prawa narodowe, ale nawet uchwały kongresu wiedeńskiego z r. 1815, na którym car Aleksander I. wyraźnie się zobowiązał zachować Polakom wszystko to, co im drogie, t. j. mowę ojczystą, religię i t. d.

W drugiej części opisywane jest w pełni wiernie i prawdziwie przesładowanie religijne na Litwie i Ukrainie za Katarzyny II, Aleksandra I, Mikołaja, Aleksandra II i III. Wymienia po nazwisku miejsca, gdzie mordowano kobiety, dzieci i starców, że się nie chcieli wyrzec wiary ojczyzny i przyjąć prawosławia. Fakt popiera memoriał datami historycznymi, wymienianymi zarządem dzieła historycznego, w których fakta te są opisane. Wycisza zbrodnie, jakich dopuścił się rząd rosyjski na bezbronnych polskim narodzie od roku 1861 do 1863/4.

Tutaj mamy cyfrowe przedstawienie liczby Polaków powieszonych, rozstrzelanych, wywiezionych na Sybir, uwieczonych w cmentarzach; mamy cyfrowe wykazy zniszczonych majątków, wygnanych z zagród ojcowskich włościan i t. d. Mimo przeszło stuletniego męczeństwa, wydała Polska mężów wielkich, którzy nauką, rozumem i sztuką zadziwili świat i zajęli pierwszorzędne stanowisko w świecie naukowym.

W końcu wywodzi memoriał ludzi szlachetnych i miłujących prawdę, by nie rzekli tym rządom i ich płatnym organom, które głoszą, że wszystko, co Polacy mówią, jest nieprawdą, że im się tak źle nie dzieje.

Memoriał kończy się prośbą i wezwaniem do członków kongresu, by raczyli poruszyć sprawę polską, jako sprawę słuszną i sprawiedliwą.

Na memoriale, wręczonym kongresowi, wycięta jest pieczęć, przedstawiająca Białego Orła, św. Michała Archanioła i Pogoni.

Cały w ogólności memoriał jest trzymany w tonie spokojnym i poważnym i robi wrażenie że wszędy ma korzystne. Jako dowód usposobienia pewnych sfer we Włoszech w sprawie polskiej, przytoczamy poniżej list senatora Tancredo Canonico, w ceprzesza kasacyjnego sądu w Rzymie wielkiego przyjaciela Adama Mickiewicza i całego polskiego narodu, przesłany Władysławowi hr. Kulczyckiemu, po odczytaniu „memoriału”. List ten w dosłownym tłumaczeniu z oryginału włoskiego, opiewa, jak następuje:

„Zacny Panie Hrabio!
Zmuszony nieprzewidzianymi okolicznościami wyjść z Senatu przed godziną, w której miałem się widzieć, że względu na nagłość potrzeby wydrukowania pańskiej broszury, pozwałam sobie przesłać Panu na piśmie wrażenia moje.

Powiem przedewszystkiem, że czytałem ją z najwyższym zajęciem i wiele w niej znalazłem szczególnych wypadków, o których miałem tylko niedokładne pojęcie, a wszystko przedstawione tam z wielkim życiem, z wielką energią.

Sądzę, że podanie tego memoriału kongresowi będzie użyteczne dla odnowienia współczucia dla waszej nieszczęśliwej Ojczyzny. Ale ponieważ memorandum to było rano napisane dla zjazdu dyplomatów, to teraz, podając go zjazdowi mężów politycznych, zgromadzonych dla teoretycznej dyskusji, zdaje mi się, że wypadła najbardziej wydatnie myśl, iż odbudowanie Polski jest jedną z najwazniejszych rękomy europejskiego pokoju i że przeto kwestja ta obchodzi wszystkie państwa Europy.

Życzę, aby wasz jęk boleści znalazł odgłos w duszach członków kongresu. Będzie to zawsze krokiem niepośledniej wagi. Tak, jak w podziemiach Waweli, za pomocą mszy pamiątkowych sławnych mężów polskich, szlachetny ten naród nie przestaje żyć w katakumbach, tak też po winien żyć nie tylko w piersiach Polaków, ale we wszystkich duszach, które nie straciły jeszcze poczucia tego, co wielkie, ani zmysłu sprawiedliwości.

Zostaje z przywiązaniem i poważaniem najżyczliwszym T. Canonico.

Z Cieszyna odbieramy smutną wiadomość o śmierci Pawła Stalmacha, męża, który niemal położył zasługi około rozwoju sprawy narodowej na Śląsku austriackim. Zmarły poświęcił się początkowo teologii ewangelickiej, przybywszy jednak do Cieszyna, objął redakcję *Gwiżdżki Cieszyńskiej*, która założona przez grono patriotów ślązkich przeszła następnie na własność s. p. Stalmacha.

Odtąd nieprzerwanie zajmował się on redakcją pisma posiadającego dotąd i poza granicami księstwa Cieszyńskiego czytelników i którego użyteczność uznawana jest przez cały ogół naszego społeczeństwa. W warunkach ciężkich i twardych, w jakich zmarły pracował, walcząc nie raz z największymi niedostatkami i przeciwnościami, trudno było o powodzenie, to też mimo tych wysiłków i zabiegów tak s. p. Pawła Stalmacha, jak i innych patriotów, którym na sercu leżała sprawa naszej narodowości na kresach Ojczyzny, niepodobnym było dopiąć tego, czego wymagała potrzeba. Zmarł z powodu choroby, nie przyszedł do skutku, a obrona naszej narodowości nie znalazła należącego poparcia nie mogła być prowadzona w ten sposób, jak ją pojmował s. p. Paweł Stalmach i inni.

Jednym chmurniejszym momentem w życiu s. p. Stalmacha było wystąpienie *Gwiżdżki Cieszyńskiej* przeciwko polskiemu „Bazarowi”, którego istnienie w każdym razie przyniosło mogło nieobliczone korzyści sprawie narodowej na Śląsku, gdyby oczywiście założona instytucja wszyscy patrioci śląscy gorąco popierali.

Po za tem brał zmarły czynny udział we wszystkich ważniejszych sprawach, które rozgrywały się za czasów jego redakcji w księstwie Cieszyńskim i zdobywszy sobie ten wpływ niemały, uważany był i po za granicami Śląska za jedną z najszlachetniejszych postaci, jakie wystąpiły w owym erze pierwszych początków żywego rozwoju narodowego na Śląsku austriackim.

Pogrzeb s. p. Pawła Stalmacha, odbędzie się w Cieszynie we wtorek po południu.

Cześć jego pamięci!

Z KRAJU.

Przeniesienie starostwa z Żydaczowa.

Zeszłego roku wniósł reprezentacja gmina miasteczka Rozdolu petycję do Sejmu o przeniesienie siedziby starostwa z Żydaczowa do Rozdolu. Te petycję przesłał Sejm Wydziałowi krajowemu do zbiorzenia i przedłożenia sprawozdania. Wynik tych badań wykazał, że z 27 obszarów dworskich, które należały we deklaracje, tylko 3 oświadczyły się za przynależnością do ewentualnie przeniesienia się mającego starostwa w Rozdole. Z 71 gmin zapytanych, 72 życzą sobie przeniesienia siedziby starostwa z Żydaczowa do Rozdolu, tylko 10 zgodziło się na to przeniesienie. Rada powiatowa w Żydaczowie oświadczyła się przeciw wszelkim zmianom siedziby władz powiatowych w tamtejszym starostwie i zdanie swe obszerniej uмотywowała. Uwzględniając te okoliczności, postanowił Wydział kraj. przedstawić Sejmowi wniosek, aby nad petycją reprezentacji miasta Rozdolu o przeniesienie siedziby władz powiatowych z Żydaczowa do Rozdolu, przeszedł do porządku dziennego.

Zmiana ustawy o urządzeniu ksiąg hipotecyjnych.

Jak już donosiliśmy, uchwalony na ostatniej sesji sejmowej projekt ustawy, uzupełniającej postanowienia ustawy o wewnętrznym urządzeniu ksiąg hipotecyjnych dla Galicji, nie otrzymał Najwyższej sankcji, z powodu, że w projekcie ustawy oznaczono kwotę 25 złr., wymagana jako minimum podatków realnych, by dla części składowych, z posiadłości tabularnych wydzielonych, mógł być utworzony osobny wykaz hipoteczny w księgach tabularnych. W motywach podniesiono, że to minimum podatków realnych nie może być niższe, jak w kwocie 100 złr. Ponieważ rząd nie podniósł zresztą żadnych zarzutów przeciw ustawie, przeto Wydział krajowy postanowił ponowić swe przedłożenie ze zmianą żądaną przez rząd stopy podatkowej w kwocie 100 złr.

KURJER LWOWSKI

* Krajowa dyrektora skarbu donosi, iż wstrzymała sprzedaż kainitu niemiełonego (w kawalkach), a natomiast od 16 listopada b. r. będzie sprzedawać kaimitony mielony po 90 ct. 100 kg. loco magazynu salin w Katuszu.

* Posiedzenie Tow. przyrodników im. Kopernika odbędzie się we wtorek 17 b. m. o godz. 6 wiecz. w sali fizyki uniwersyteckiej. Na porządku dziennym: Dr J. Szpilman. Demonstracje bakterji zapomocą przyrządu projekcyjnego z światłem cyrkonowym (powiększenie przeszło 100.000).

KURJER POWIATOWY

* W Tyśmienicy miasteczku słynnym niegdys z ożywionego handlu i rzemiosła, zawładnąć się stwarzyzenie pod firmą „Towarzystwo kuźnierskie i białoskórników w Tyśmienicy z ograniczoną poręką”, które g statut przed kilkunastu dniami wpisany został do rejestru dla Stowarzyszeń zarobkowych i gospodarczych. Kuźnierzy tych chrześcijańskich jest w Tyśmienicy samej 300, a obrót roczny ich wynosi kilkakrotnie więcej niż w a. a. do którego kapitału dostarczają wyłącznie handlarze i lichwiarze. Samej soli potrzebują oni rocznie około 60.000 topek. — Ządaniem nowego Towarzystwa jest wyrwać chrześcijańskich przemysłowców z rąk żydowskich. Nowemu Stowarzyszeniu, zasługującemu zewsząd miar na poparcie: Szczęść Boże!

* Gminie Dora pod Mikuliczynem (słynącej pięknoscią okolicy i przepyszniemi kataraktami), udzielił Cesarz tytułem zapomnie 100 złr. na budowę szkoły.

* Pani Ogonowska, profesorka literatury słowiańskiej na Uniwersytecie boloskim, wracając z Podola rosyjskiego, gdzie bawiła u swych krewnych, do Bolonii, zatrzymała się na dni kilka we Lwowie. Pani Ogonowska znana jest zaszczytnie w literaturze włoskiej jako tłumaczka arcydzieł literatury polskiej na język włoski.

* Koncesję na nowo utworzyć się mającą aptekę w Wiśniowcu, nadało starostwo p. Piotrowi Duniu Wasowiczowi, magistrowi farmacji.

* Godność szambelanów otrzymali: pp. Henryk Wielowiejski poseł do Rady państwa i Stanisław Roska Bogdanowicz.

* W Stanisławowie odbył się ingres ks. biskupa Kulińskiego na stolice biskupią w dniu 14 b. m. Powitany przez reprezentanta kapituły stanisławowskiej i kierownika jezupolskiego, na stacji kolejowej w Jezupolu, przybył Najprzew. ks. biskup Kuliński podjęciem popiesznym w południe do Stanisławowa, gdzie na dworcu kolejowym, w bogato udekorowanej sali I klasy, przywitali go: kapituła biskupia, naczelnicy urzędów państwowych, marszałek Rady powiatowej, burmistrz miasta i deputacja mieszkańców miasta Stanisławowa. Po krótkim powitaniu, udał się ks. biskup, poprzedzany przez burmistrza, powozem do miasta i zatrzymał się przy bramie triumfalnej, wzniesionej kosztem miasta przy ulicy Ormiańskiej, ozdobionej licznymi chorągiewkami i barwach narodowych. Tu powitało wadykę duchowieństwo ruskie krótką przemową, burmistrz zaś podaniem chleba i soli. Tu też oczekiwało ks. biskupa duchowieństwo innych obrządków, bractwa z chorągiewkami, Rada miejska i reprezentanci gminy izraelskiej. Następnie ks. biskup w sratach kościelnych, w asystencji duchowieństwa, poprzedzany bractwami kościelnymi, przeszedł procesjonalnie przez Rynek i plac Franciszka do katedrałnej cerkwi, odwiedzivszy po drodze kościół ormiański i łaciński. U wejścia do katedry powitał ks. biskupa miejscowy proboszcz, ks. kanonik Szukowski. Tłumy mieszkańców miasta i ludu okolicznego w świątecznych strojach, towarzyszyły całemu pochodowi i zajęły miejsce w katedrze, zład ks. biskup po nabożeństwie udał się do swego pałacu. W pałacu przyjmował ks. biskup duchowieństwo, oraz przedstawicieli władz rządowych i autonomicznych.

† Ze Skalatu donoszą o zgonie sekretarza tamżejszej gminy, s. p. Aleksandra Nałęcza Krycińskiego, starszka 76 letniego, poważanego i kochanego przez całe miasto. Była to, jak nam piszą, „poczciwość chodząca”, mąż, który swem dobrodusznym postępowaniem i uprzejmością, zjednał sobie serca wszystkich. Cześć jego pamięci!

STYPENDJA.

* Stypendjum dla uczniów krajowej szkoły gospodarstwa lasowego we Lwowie — fundacji imienia H. Strzeleckiego, b. dyrektora tejże szkoły, wejdzie prawdopodobnie jeszcze tego roku w życie, gdyż list fundacyjny, uzupełniony dodatkowem postanowieniem wedle wskazówek władzy, został już przedłożony c. k. Namiestnictwu do zatwierdzenia.

Fundusze stypendyjne, ulokowane w 4 1/2 proc. listach zastawnych Banku krajowego we Lwowie, na rzecz fundacji zawinkulowane i przechowane w skarbon tegoż Banku, wynoszą obecnie 4.600 złr. Odsetki tychże funduszy przeznaczono są na stypendja po 100 złr. rocznie dla uczniów wyż wspomnianej szkoły na czas trwania studjów, a względnie i rok po skończeniu tychże.

Pierwszeństwo w uzyskaniu stypendjów mają synowie członków Towarzystwa leśnego galicyjskiego, lub Towarzystwa wzajemnej pomocy ofcjalistów prywatnych —

a prawo rozdawnictwa przysłuży jubilatowi Henrykowi Strzeleckiemu, ku którego zasługom uczczeniu w 50-tą rocznicę pracy zawodowej leśnej — założonemu zortału.

Kronika miejscowa.

Kalendarz. Dzisiaj: św. Edmunda b.; jutro: św. Salomei i kr. Grzegorza cnd.

Rocznice. Dnia 16 listopada 1102 roku, odbył się w Krakowie ślub Bolesława Krzywoustego ze Zbysławą, córką wielkiego księcia kijowskiego Świętopelka.

Naczelnicy konfederacji, zorganizowanej przeciw Augustowi II, wysłali do główniejszych dworów europejskich posłów z zawiadomieniem że konfederacja każdego za nieprzyjaciela Polski uważa każde, kto Augustowi iżyczy pomocy. Natomiast *feldmarszałek Fleming wyprawił się dnia 16 listopada 1714 roku na konfederatów*. Sily wojsk saskich pod jego rozkazami stojących wraz z tą częścią wojska polskiego, która Augustowi wierną została, wyniosły około 12.000 ludzi. Udało się Flemingowi pokonać kilka drobnych oddziałów konfederatów, ale też i konfederaci rwali się do boju i tym sposobem zawrzała w całej pełni walka między stronnikami Augusta Sasa i Leszczyńskiego, upamiętniona w przysłowiu: „Ten do Sasa, ów do lasa”.

Praca niedzielną. Zauważyliśmy, że żydowscy właściciele składów mebli, ładują swe towary na wozy także i w niedziele przed południem. Pomagają im przytem katolicy robotnicy. To samo powtarza regularnie w południowej porze handlu żydowskim w Głównym Rynku, naprzeciw kościółki św. Wojciecha, ku zgorzności katolickiej ludności. — Czy to zgodne z ustawą o świętieniu niedzieli?

Władystaw Zelonki, dyrektor konserwatorium muzycznego w Krakowie, wyjechał do Wrocławia, dokąd go zaproszono, aby dyrygował swą uwerturą „Echa leśne” w wielkim koncercie, jaki się tam odbędzie 18 b. m.

Ślub p. Ludwika Łonickiego z p. Heleną Zawilowską odbył się onegdaj o godzinie 7 wieczorem w kościele OO. Kapucynów. Obrzędowi zaślubin dopełnił ks. kanonik Miłowicz w asystencji licznego duchowieństwa zakonowego. W czasie udzielania ślubu odebrał chór urzędników Towarzystwa ubezpieczeń „Veni creator” i „Ave maris stella”. Po ślubie udali się goście weselni do hotelu „Imperial”, gdzie ich podjęli wali ze staropolską gościnnością rodzice panny młodej. W uczcie brali udział pp. Mrzaek, Hajdukiewicz, Geisler, Kroebl, ks. kan. Drohojowski, dyr. Niedziałkowski, i liczne obywatelstwo wjejskie.

† **Franciszek Chęciński,** kuźnierz i obywatel miasta Krakowa, przeżywszy lat 48, zmarł 15 b. m.

Na wystawę Tow. sztuk pięknych nadeszły następujące obrazy: 1) Littrowa „Rybacy”; 2) Falata „Widok górski”, akwarela; 3) Rauchingera „Włoszka”; 4) Stasiaka „Godzinki Twardowskiego”; 5) Jezierskiego „Rusinka”; 6) Trojanowskiego „Ulca w Algierze” i Koniuszki „Kronikarz”.

Świata nr. 22, po wzięciu Janowskiego, rozpoczyna się bardzo ładną nowelą Zachariasiewicza, p. t. „Nad modrym Dunajem” z ilustracjami sličnemi Czesława Janowskiego (są to rzeczy pierwszorzędnej wartości artystycznej). Artykuł dra Treliaka, obecnie docenta literatury polskiej na uniwersytecie Jagiellońskim, „O dzieciństwie Mickiewicza”, jest jedną z trafnych uwag i bystrzych spostrzeżeń. „Wiosna” Siemiradzkiego zawiera całą poezję pedzła mistrza z nad Tybru. „Rekonwalescentka” Trębaczka, posiada wiele bardzo sentymentalny; reprodukcja jej prześlizna. Kazimierza Glińskiego sonet: „Na ruinach czerskiego zamku”, bardzo ładny. Rejchana „Nad morzem” — wywiera wrażenie, dzięki doskonałemu rysunkowi, układowi i treści. Dra Edwarda Porębowicza, sprawozdanie z książki p. Prażmowskiej, o literaturze poważecznej, bardzo dobre i napisane z gruntowną znajomością przedmiotu. Dr. Złotnicki pisze o Egipcju, Przesmycki o Maeterlincku. Bogaty i przepyszny zeszyt za kawy świętą kroniką, pióra Zygmunta Sarnieckiego.

Z teatru. Wczoraj, na przedstawieniu komedji Stanisława Graybnera: *Słodka trucizna*, teatr był przepiękny. Artysci grali i w daleko żywym tempie, i przez to utwór zyskał na wyrazistości. Publiczność bawiła się wybornie, i wybuchła ciętym śmiechem. Panna Wojnowska, panowie: Ruszkowski, Solski i Siemaszko, zbirali rzesiste oklaski, zresztą całkiem zasłużone.

Muzyka spacerowa. Wczoraj w południe przygrywała w głównym Rynku, pod wieżą ratuszową orkiestra wojskowa, której dźwiękiem przysłuchiwało się mnóstwo osób, korzystających z pięknej pogody i spacerujących po linii A—B i C—D. Muzyka umilkła jak zwykle o godzinie 1-ej.

Na koncercie Tow. sztuk pięknych w Sukienicach było wczoraj wieczorem przeszło 500 osób. Przygrywała orkiestra wojskowa 13 pułku, która odegrała między innymi uwerturę do opery „Cavaleria rusticana” i potpourri z opery „Carmen”.

Samobójstwo. W sobotę o godzinie 5 wieczorem, pyrotechnik p. Jan Mądrykowski, polując w Dębolkach, natrafił w miejscowości zwanej „Górkami”, na zwłoki nieznanego człowieka. Rewolwer kurczowo trzymany w prawym ręku wskazywał, iż tutaj zajął miejsce samobójstwa. Zawiadomiony o tem wójt miejscowy, oraz posterunek żandarmerji, przybywszy na miejsce skonstratowali, iż człowiek ów, odebrał sobie życie wystrzałem z rewolweru wymierzonym w prawą skroń. Z biletu wizytowego, jaki znalaziono przy nim, okazało się, iż samobójca jest onym, już od dni: Zdzuszek poszukiwanym Janem Lampką likwidatorem kasy chorych, który z powodu doznanego zawodu miłosnego, odebrał sobie życie. Ciało denata, po spisaniu na miejscu protokołu, odwieziono do zakładu medycyny sądowej.

Podjęzany właściciel kuponów. Wczoraj rano zgłosił się do kantoru wexlowego Grejowera w Głównym Rynku przy linii A—B, zaledwie osmiolatek chłpiec z dziesięcioma kuponami 3 guldenuwami obligacji Tow. kolejki południowej, z prośbą o zmianę takowych na gotówkę. — Ponieważ jednak kupony te nie są platne, gdyż najbliższy będzie dopiero w przyszłym roku ważny, przeto zapytano się chłopca od kogo został przysłany i wiele ma do domu przynieść za te kupony pieniędzy? Malec nie tłumaczył się, odezwał się tylko, że powie ojen to wszystko o co go pytają i... znikł. Gdy do wieczora nikt się nie odbił tych kuponów nie zgłosił, złożono takowe do dyrekcji poljeji, gdyż zachodziło podejrzenie, że takowe malec bez wiedzy rodziców zabrał i nie znając ich wartości, chciał wymienić na gotówkę.

Z Towarzystwa ratunkowego. Wczoraj o godzinie 3-ej po południu, zgłosiła się do Stacji ratunkowej Marja Białos, u której skonstratowano niebezpieczny krwotok żołądkowy. Po udzieleniu chorej pierwszej pomocy, odwieziono ją do szpitala św. Łazarza.

Wczoraj o godzinie 10 rano, przywieziono do Stacji ratunkowej Stanisława Warchoła, który potknął się w Małym Rynku upadł tak niebezpiecznie, że mu w prawej nodze pękły obydwie kostki. Po złożeniu złamanej nogi odwieziono Warchoła do szpitala.

Znaleziona portmonek z drobną kwotą pieniędzy, złożył wczoraj ks. Jan Bałeni T. J. w dyrekcji poljeji.

Zgubiono. Wczoraj w kościele N. Panny Marji, zginęła książka do nabożeństwa w czarna, groszkową skórę oprawia. Tytuł książki jest: „Chrześcijaniu wobec Boga”. Zaalazca raczy takową łaskawie złożyć w Administracji naszego pisma.

REPERTUAR

TEATRU KRAKOWSKIEGO.

We wtorek 17 b. m.: Po raz trzeci: *Słodka trucizna*, krotoczwila w 3 aktach Stanisława Graybnera.

We czwartek 19 b. m.: *Klub kawalerów*, komedja w 3 aktach Michała Bałuckiego.

Ostatnia poczta.

Sily Francji i Niemiec.

Porównawczy wydatki militarne Francji i Niemiec, oraz postępy w organizacji armji obu państw, przychodzi *Schlesische Zig.* do przekonania, iż armja francuska obecnie pod względem swej potęgi wojennej przewyższa armję niemiecką. Francja wystawiała potężną armję i zaopatrywała ją w najlepsze materiały; napełniała arsenały, zorganizowała obronę krajową i marynarkę, którą można śmiało nazwać pierwszorzędną. Dopiero potrzeba podążenia w ślady francuskie zmusiła Niemcy do pomnożenia wydatków na cele militarne.

Przytem należy zauważyć, że Francja umiała znacznie maskować budżet na cele wojskowe i balamucić tem samem obce mocarstwa. Podzielono w tym celu budżet na zwyczajny i nadzwyczajny, włączając do ostatniego główne pozycje kosztów wojennych przyznawanych ministerstwu wojny w ciągu roku. Dopiero w roku 1891 zmieciono formę budżetowania w powyższy sposób a złożono budżet ogólny.

O ile powyższe rozumowania niemieckiej gazety są trafne, trudno z całą oznaczyć stanowczością. Zapewne idzie tu raczej o wywołanie fermentu pomiędzy Niemcami.

Donoszą nam z Warszawy: „W sprawie Bartenjewa, mordercy Winiowskiej, zaszedł nowy zwrot. Piąty de-

partamentu senatu, na posiedzeniu. pod prezydencją senatora Koni, zniósł wyrok warszawskiej izby sądowej jako nieprawidłowy i polecił przeprowadzenie ponownej rozprawy.

Wyrok senatu jest dowodem, że sfery rosyjskie w Petersburgu z zupełne inego stanowiska zapatrują się na morderstwo Wisniewskiej i nienawiść do Polaków przechodzi po prostu w krytycyzm. W każdym społeczeństwie cywilizowanem, fakt zabicia bezbronnej kobiety byłby surowo potępiony przez opinię i ukarany przez sąły. W Rosji dzieje się inaczej i wystarcza, żeby zbrodniarz Rosjanin zasłużył na pobłażliwość najwyższego trybunału, jeżeli ofiara zalicza się do naszej narodowości”.

TELEGRAMY.

Rada państwa.

Wiedeń 16 listopada. Na sobotnim posiedzeniu Izby poselskiej ukończono obrady nad tytułem: „szkolnictwo”. Dep. Beer wystąpił ostro przeciw klerykalnym postulatom słowiańskich posłów i zarzucił dep. Kaiserowi, że nie zna stosunków szkolnych nawet swego własnego kraju. Zarzucił powierczoność jego uwagom o karze cielesnej, co do której i ciało nauuczeliście rozmaite ma zapatruwania. Dziwi się, że odpowiedź ministra wywołała takie zaniepokojenie i oświadcza, że szkoła powinna być bezwyjątkowo. Tytuł „szkoła ludowa” przyjęto i przystąpiono do preliminarza ministerstwa obrony krajowej.

Dep. Pacak nskarzał się na wypieranie z armji narodowościowych przekonau. Następnie przemawiali: Swoboda, Salvadori, Bendel, Dubsky i dep. Popowski, poczem obrady przerwano. Najbliższe posiedzenie we wtorek.

Sprzysiężenie.

Berlin 16 listopada. *Vossische Zig.* donosi, że w Petersburgu odkryto sprzysiężenie, do którego należało wielu dziennikarzy rosyjskich, oraz szlachty. Sprzysiężenie dążyło do utworzenia w Rosji parlamentu. Liczba uwiezionych wynosi 60 osób.

Wiedeń 16 listopada. *Vaterland* oświadcza, że wystąpienie gwałtowne ministra Gautscha przeciw Słowiencom, należącym, jak wiadomo, do klubu hr. Hohenwarta, wywarło bardzo niekorzystne wrażenie w kołach konserwatywnych. *Vaterland* pisze, że należy się spodziewać ważniejszych następstw w parlamencie z powodu tego wystąpienia.

Praga 16 listopada. *Hlasowi Naroda* pisze, że ks. Ferdynand ma zamiar wznieść tegorocznej zimy Wiedeń i inne stolice państw w celu wyszukania sobie żony.

Berlin 16 listopada. Bankier Maas stał się dobrowolnie przed prokuratorję. oskarżając siebie o malwersację 400.000 marek. Upadłością banku poszkodowani są kapitaliści mniejsi.

Bukareszt 16 listopada. Dziennik *Romanul* dowiaduje się, że uzupełnienie rady ministrów nastąpi wkrótce. W sprawie tej odbędzie się konferencja pod przewodnictwem króla.

Cetynja 16 listopada. *Glas Ornatgorca* donosi, że rząd turecki w celu przeszkodzenia napadom rozbójniczym Arnatów ustawił wzdłuż granicy kordon wojskowy. Mustasakit Eumer-basza został złożony z urzędu, a jego miejsce zajął Mustafa Aemzi.

Londyn 16 listopada. W Chinach, w miejscowości Fu-Tschen, wybuchło powstanie. Rebelanci zniszczyli w Tchwi tamtejszy zakład misyjny.

Londyn 16 listopada. Z Sant-Jago donoszą, że ministrowie cofnęli swoje podanie o dymisje.

Chicago 15 listopada. Policja uwieziła kilkunastu anarchistów, którzy mieli broń przy sobie i brali udział w zebraniu tajemnym. Niektórzy grozili policjantom rewolwerami. Liczba uwiezionych przenosi się 25.

Lublana 16 listopada. *Slov. Narod* otrzymuje wiadomość z Biadogrodu, że Garszanin postawi w skupczywie wniosek, który poprze 40 posłów, ażeby królowi Milanowi wzbroniony został powrót do kraju na zawaze.

NADESŁANE.

Z powodu nienadajęcia aparatów ze Lwowa. — Wieczory z demonstracjami p. FINNEGO, nie odbędą się, jak było zapowiedziane

w Niedzielę 15 i w Poniedziałek 16 ale w Poniedziałek 16 i we Wtorek 17 b. m. w sali Hotelu Saskiego o godz. 7 1/2 Ceny znane. — Bilety do nabycia w księgarni S. A. Krzyżanowskiego, i wieczorem przy kasie. 1944

DROBNE OGŁOSZENIA.

Wyróżnia się drukiem po 2 cent. Najmniejszym drukiem po 5 cent - Minimum ceny ogłoszenia 25 cent.

Nauka i wychowanie. Uczeń VIII klasy gimnazjalnej, pod lit. J. W. przy ulicy Szewskiej, l. 14, III. p.

Lekcje języka rosyjskiego i angielskiego. Udziela się przystępnie. Wiadomość w Biurze drukarni Wł. L. Anozycy, ul. Kanonicza.

Lekcje języka niemieckiego, oraz konserwacji. Udziela pedagog z kilkoletnią praktyką. Adres w Administracji Kurjera Polskiego.

Lekcje muzyki. Poszukuje ucznia koncertu, czynnika konserwatorium, za mieszkanie lub życie. Wiadomość w Administracji Kurjera Polskiego.

Lekcje muzyki. Udziela w domu i za domem H. Jelska, Karmelicka 43.

Stuchacz medycyny. Udziela wikt. Wiadomość w Administracji Kurjera Polskiego.

Posady i prace. Osoba inteligentna, znająca się zupełnie dobrze na gospodarstwie i kucharstwie, poszukuje zaraz miejsca za gospodynią. Wiadomość F. C. poste rest. Lipiński-Blecha obok Gorli.

Niania. Osoba starsza, z dobrymi świadectwami, potrzebna jest zaraz. Bliska wiadomość w Adm. Kurjera Polskiego.

Młody człowiek. Poszukuje wikt. w fabryce lub handlu większym. Adres: Stanisław P. poste restante Kraków.

Pomocnik cukiernicy. Który także umie wyrobić wszelkiego gatunku wódki, poszukuje miejsca. Zgłoszenia pod napisem Cukiernik, post. rest. Kraków.

Osoba inteligentna, w średnim wieku, znająca się na różnych robotach ręcznych, poszukuje miejsca do towarzystwa starszej lub młodszej osoby, czy też do wyrocznia pani domu w gospodarstwie, lub do nadzoru dzieci. Wiadomość w Administracji Kurjera Polskiego.

Konował biegły w swoim zawodzie, władający językiem polskim i niemieckim, który przez 28 lat służył przy kawalerii austriackiej, zdrowy i silny, żonaty, poszukuje zaraz odpowiedniej posady w większych dobrach. Wymagania umiarkowane. Zgłoszenia uprasza się przysyłać: Karol Grohmann, Kraków, ul. Krowoderska 78.

PIWO ORYGINALNE BAWARSKIE „Culenbach” i „Spatenbräu” na szklanki i butelki. poleca handel pod „Aniołkiem” JANA MIKI W KRAKOWIE.

SKŁAD TOWARÓW ŻELAZNYCH I NORYMBERSKICH pod firmą EMANUEL TILLES W KRAKOWIE przy ulicy Grodzkiej, L. 36, (we własnym domu).

Nieeksplodującą naftę salonową, oraz inne sorty nafty, olejów i ligniny w beczkach po 145 kg. i w beczkach po 50 kg. FABRYKA NAFTY FIBICHA I STAWIARSKIEGO w Chorkówce, p. Krosno.

!!Bez Błagi!! NAJWIĘKSZY WYBÓR! fortepianów pianin i harmonij w składzie FORTEPIANÓW JANA MATTUS KORDECKIEGO w Krakowie, ulica św. Anny, (hotel Victoria).

ANTONI MIRKIEWICZ, ul. Grodzka, Nr. 31. CENY NIZKIE.

Zarząd Towarzystwa przyjaciół muzyki krakowskiej „HARMONJI” ma zaszczyt Szanownym Obywatelom oznajmić, że z dniem dzisiejszym dostarcza dla zabaw domowych, wesel, balów publicznych, obchodów narodowych, kapelistów, zacząwszy od fortepianu ze skrzypcami, sektetu, aż do całej kapeli, tak na rzniętych jak i na dętych instrumentach.

PIERWSZA KRAJOWA FABRYKA WAPNA Masy Schonbergów, ulica Skawińska Nr. 12, (na Krajewskim zwane), założona w roku 1811 w Krakowie.

Handel galanterijny, oraz skład przyborów do podróży i artykułów do pisania S. WIERUSZ-NIEMOJOWSKIEGO Kraków, Sułkiewicza 1. 26.

JAN POJE dawniej POJE i RADOMSKI KRAKÓW ulica Florjańska, Nr. 33. FABRYCZNY SKŁAD MASZYN do SZYCIA

KSIEGARNIA K. BARTOSZEWICZA (Kraków, ulica Szewska, Nr. 15) otrzymała kilkadziesiąt ostatnich egzemplarzy cennego dzieła: Ks. Melchiora Bulińskiego Historja kościoła polskiego.

Pierwsza kone. FABRYKA GILZ (TUTEK) i wyrobów kartonowych ZYGmunTA BOGUCKIEGO Kraków, Łazienna 5 Filia: Karmelicka, 21.

MAGAZYN FUTER Antoniego Jachimskiego w Krakowie, ul. Grodzka l. 14 i 16, (założony w r. 825).

J. BANDET w KRAKOWIE w wielkim wyborze i po tanich cenach: materje wełniane i jedwabne, plusze, aksamity, brokarty, perkalę, firanki, batysty, volanty, sznurówki, pończochy, wyroby włóczkowe, koronki, tiule, hafty, ubrania do sukien, fulary, chustki, wstążki, wata wełniana itp.

Agencja Handlowa B-cia Paszkowskiego i C-ego w Warszawie, poszukuje reprezentacji pierwszorzędnych domów handlowych i fabryk wszelkich galeryi w Królestwie Polskim i Cesarstwie Rosyjskiem.

granaty w oprawie ametysty, moidawity i t. d. Wzory z wystawy w Pradze. Ferdynand Hofmann, Kraków, ul. Grodzka, 26.

Kółko rolnicze w Tymowy. Przesyła w 5 kl. koszykach, mięso wołowe po 48 cent., gęsi tużone 55 cent., świeże mięso wieprzowe po 60 cent., wieprzowe tuśte lub chude po 64 cent., szynki marynowane, kiełbasy, gruba słonina po 78 cent. za jeden kilo, szynk francuski, za pobranie, lub gotówka.

Doniesienie. Niniejszem zawiadamiamy Szan. P. T. Publiczność, że Filja wiedeńska Heilmanna Kohna i Synów ul. Grodzka, l. 9, p. została bogato zaopatrzoną w wielki wybór gotowych SUKIEN MEZKICH I DZIECIENNYCH na sezon jesienny i zimowy

Table with columns: Odjazd z Krakowa (Podgórze), Przyjazd do Krakowa (Podgórze), Odjazd z Tarnowa. Includes train schedules and times.

Table with columns: Kurs pieniędzy i papierów publicznych, Waluty, Oblig. Includes financial data and exchange rates.

F. CEMBRONOWICZ majster szewski. w Krakowie, ul. św. Tomasza, l. 21, filja ul. Florjańska, l. 15.

WYROBY MEBLI GIĘTYCH z suchego drzewa, trwałe, gustownie i ozdobnie wykonanych.

3 Parcele frontu 13 metr. głębokości 25 metr. do południa położone, są do sprzedania przy ul. Krowoderskiej.

Doniesienie. Niniejszem zawiadamiamy Szan. P. T. Publiczność, że 300 morgów, w bliskości miasteczka prowincji Wadowice, jest do sprzedania.

Buljon odznaczony w Krakowie na wystawie medalu wielkim brązowym. Nr. 00 z trudem i kilo 7 zł. 50 c.

Wszech nauk lekarskich DR. EDMUND PUCHACKI, ordynuje jak dawniej od godz. 2-4 popołudniu. Ulica Sławkowska Nr. 23, II piętro.

wspólnika lub wspólniczki z kapitałem od 500 do 1000 złr. do założenia Cukierni i Restauracji, w większym mieście.

Ogrodnik zdolny, w sile wieku, żonaty, z małą rodziną, posiadający chlubne świadectwa i zostający kilka lat w jednym miejscu.

Majątek ziemski, 300 morgów, w bliskości miasteczka prowincji Wadowice, jest do sprzedania.

Fotograficzne studjo modelowe. Bogato zaopatrzone czytelnia w dzieła niemieckie, francuskie i angielskie po 10 cent.

Wydawca naczelny i redaktor: Dr. Józef Orłowski. Druk: Wł. L. Anozycy i Spółki, pod zarz. Jana Gadowskiego. Odpowiedzialny za Redakcję: Franciszek Głowacki.